BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KÜTÜPHANESİ

حرب مجموعه‌سی

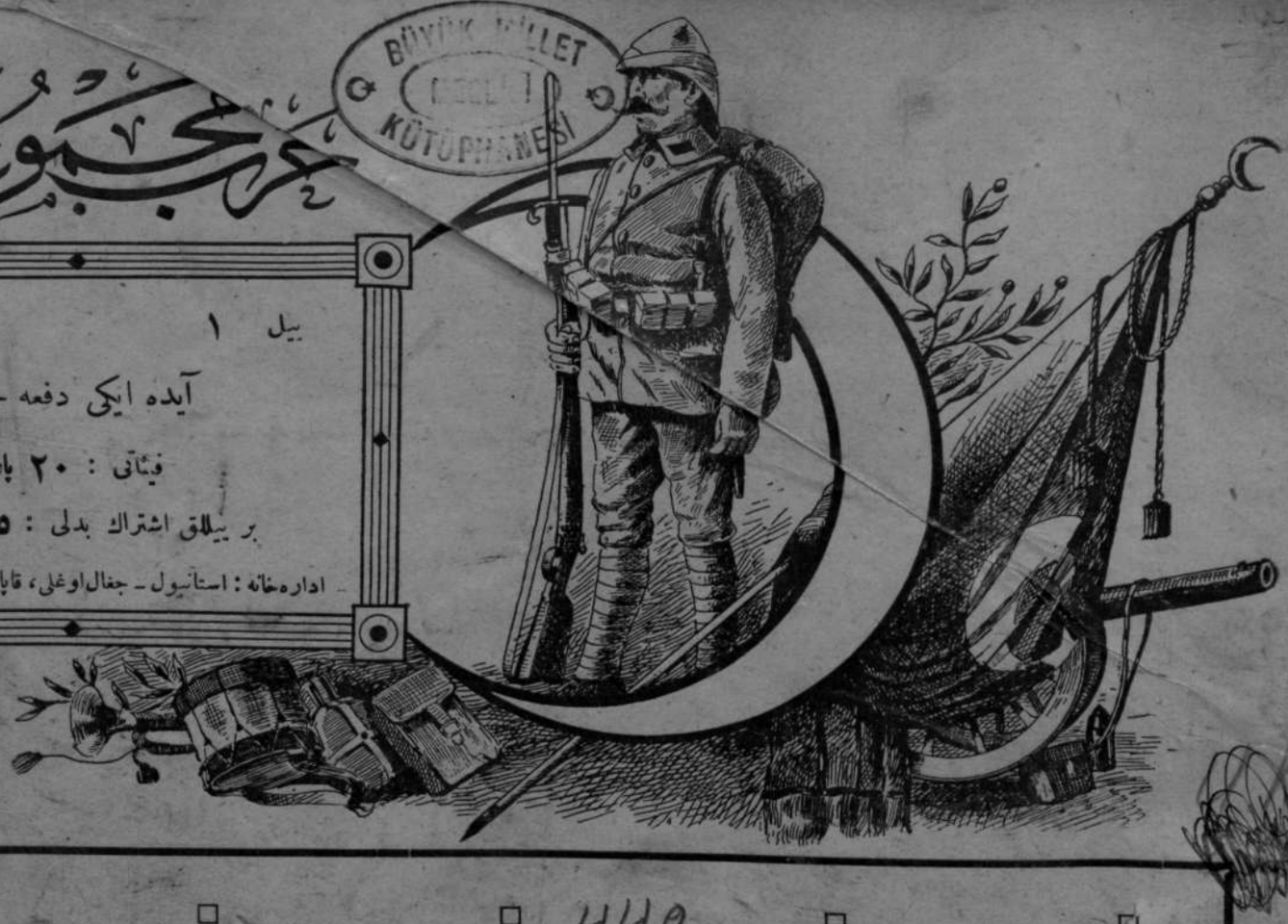

بیل ۱ صاینی ۱

آیده ایکی دفعه چیقار

فیاتی : ۲۰ پارا

بر سنه‌لیك اشتراك بدلی : ۱۵ غروش

اداره‌خانه : استانبول ـ جغال اوغلی، قاپالی فرون سوقاغی: ٦

440

یازیلر :

حرب مجموعه‌سی نیچین چیقیور ؟ . . . . . * * *

تورکیه‌یك واسلام عالمنك قورتولمسی . . . . . آغا اوغلی احمد

آلتون ایشیق : ۱ — صاواش . . . . . ضیا کوك آلپ

پاشایان ثولولر : مرحوم حافظ حقی پاشا . . . . . * * *

رسملر :

بویوك عثمانلی ارذوسنك مقدس باش قوماندانی بشنجی سلطان محمد خان حضرتلری — عثمانلی سلطنتنك ولی عهدی یوسف عزالدین افندی حضرتلری — باش قوماندان وکیلی انور پاشا حضرتلری — باش قوماندان وکیلی انور پاشا کلیبولی حرب جبهه‌سنده برنجی اوردو قرارگاهنده ، یانلرنده قول اوردو قوماندانی اسعد پاشا وارکانی — اوردو قوماندانلری — داخلیه ناظری وسواری ملازم ثانیسی طلعت بك افندی — اوچنجی اوردو قوماندانی مرحوم حافظ حقی پاشا — مرحوم حافظ حقی پاشا ارضروم‌ده انداخت تجربه‌سی یاپارکن ، یانده ارضروم والیسی تحسین بك — امام حسین حضرتلرینك مرقدنده محفوظ تاریخی سانجاق وقیلیجی اوردویه ایصال ایدن هیئت بغداده — سانجاق وقیلیجك موقفدن قیشله‌یه نقلی — کلیبولی حرب ساحه‌سنده : سپرلرده دشمن کوزلرین عسکرلر — کلیبولی حرب ساحه‌سنده : طوب باشنده — کلیبولی حرب ساحه‌سنده : طوب حاضرلانیور — کلیبولی حرب ساحه‌سنده : کیزلی یوللرده برکشف‌قولی — کلیبولی حرب ساحه‌سنده : تعرضدن اول احتیاط قطعه‌لرینك استراحتی — کلیبولی حرب ساحه‌سنده : نشه‌لی صباح یمکی .

مطبعهٔ احمد احسان وشرکاسی

حرب مجموعه‌سی

بیل ۱ — صایی ۱

تشرین ثانی ، ۱۳۳۱

B. M. M.
Kitaplığı
Es. No. : 1954-594
Remiz : U.R. 6

بویوك عثمانلی اوردوسنك مقدس باش قوماندانی بشنجی سلطان محمد خان حضرتلری

S. M. der Sultan Mehmed V, Generalissimus der türkischen armee.

S. M. I. le Sultan Mehmed V, auguste généralissime de l'armée ottomane.

عثمانلی سلطنتنك ولی عهدی یوسف عزالدین افندی حضرتلری

Seiner Hoheit der Kronprinz Youssouf Izzeddin Effendi.

S. A. I. Youssouf Izzeddine Effendi, héritier présomptif du trône.

حرب مجموعه‌سی

نجین جیقیور ؟

بربیل وارکه تورك واسلام وطنی وقتیله برعثمانلی کولی اولان قارا دهکزده بردن بره اك بیللانمش دشمنلك هجومنه اوغرادی . ودونانمامز ، حقی قورومقدن بیلمادیغی کوسترهرك برقارشیلق هجوم ایله موسقوف کیلرینی باتیروب قاچیرارق آقینلر یاپدی ، نهایتمز توکنمز آیریلق بیللرندن بری دشمن بویوندوروغی آلتنده ازیلوب ایکیه‌بن قارهش مملکتلرك ، قریم وقافقاسیانك قیپیلرینی طوپه طوتدی . اورالری قامادلرینك قارانلغنده بوغان موسقوف قارغاسنك باغرینه غیظنك آتشلرینی فیرلاتدی. قارا دهکز بوغازینك اوکلرنده ایلك پاطلایان تورك طوپی یالکز اراسکی دشمنه دهکل ، بوتون بوجهان جنکنده اونك طرفنی طوتانلره قارشی آتیلمش برغضب نعره‌سیدی . اوآلیشقین نعره‌یی اسکی کولمزك صولری طانیدی ، بیاض کوپوکلری باشلرنده اوفکلنه‌رك قیپیلره دوغرو قوشان دالغالر تورکلك دیریلدیکنی اطرافه سسلهندیلر .

اوروپا برقاچ آی اول ایکی یه بولونمش ، بربریله قانلی برغوغایه طوتوشمشدی. سنه‌لرله کیزلی کیزلی چالیشوب حاضرلانان موسقوفلر ومتفقلری قهرمان اورتا اوروپا دولتلرینی دورت طرفدن آتش زنجیریله قوشاتارق محو ایتمك ایسته‌یورلردی . مشئوم بالقان محاربه‌سندن بری دشمنلرمزك تولوساندقلری بزده هراحتماله قارشی حاضرلانمش، اوغرادیغمز فلاکتلردن آلدیغمز آچی واوتوتولماز درسلرله بیله‌ن دوشونجه‌لر و دویغولرله واونلرك محصولی اولان چالیشمالرله سلاحلانمش ، بکله‌یوردق ...

ایشته قارا دهکزده مملکتمزك قیپیلرنده برطرفدن کوستریشلی کزینتیلر یاپارق بزی قورقوتمق، دیکر طرفدن طوپ‌یللر دوکه‌رك دونانمامزی حبس ایتمك ایسته‌ین موسقوف کیلریله ایلك چاریشمامز اونك ایچون بزی غافل آولامادی . او زماندن بری قهرمان اوردولرمز ودونانمامز یوروملق وییلمق بیلمه‌ین برقوت وایمان ایله دورت کوشه‌ده سوکیلی وطنمزی مدافعه ایدییور .

قافقاس جبهه‌سنده ایچریدن و دیشاریدن هجوم ایدن سفیل دشمنلره چلیك قلعه‌لرك کوسترمیه‌جکی بر متانتله قارشی طوران اوردومز آراصیرا موسقوف حدودلرینك ایچنه‌ده آتیلارق دشمن اوردولرینه تولوملر صاچیور . اونلرك صایجه کندیلرندن چوق فضله دشمن عسکرینه صالدیرکن کوستردکلری قهرمانانی ، فداکارانی قافقاسك صرب داغلرندن ، تپه‌لرندن صوریکز ؛ الاجغکز جواب جدلرمزك مقدس روحلرینی سویندیره‌جکدر.

دولتلرینك شوکت وعظمت قبه‌سنی مسلمانلرك قان وجانلریله یوکسه‌ان دیره‌کلر اوستنده طوتان وبوتون دنیانك ده‌کیز کیبدلری اللرنده اولان انکلیزلرك کمیلرینه کووه‌نه‌رك عرافنت ده‌کیز ونهر ساحللرینه چیقاردقلری قوتلر قارشیسنده صایسی یك آز اولان عسکرلرمزله خلافت ودینك حقلرینی قورومق ایچون مقدس جهاد باپراغی آلتنده طوپلانان حقیقی مسلمانلر قورقونج بر قایا صاغلاملغیله مقاومت ایدییورلر .

دیکر جبهه‌ده پیشدارلری سویش قاماله دایانوب قارشی‌طرفه آقینلر یاپان براوردومز هرکون انسان طاقتنك صوك قابلیتیله چالیشارق کیندیکجه یاقلاشان مصر سفری ایچون حاضرلانیور . باشلرینك اوستنده یاووز سلیمك خیالی قانادلرینی کرهن بواوردو یاقین براستقباله سونکوسنی مغرور انکلتره‌نك جان دامارینه صاپلایاجق واوزمان آقان قانلر مسلمانلغك بویوك قورتولوش کونلنك یاقوت دوغوسنی وجوده کتیره‌جك .

دشمنلرمز یالکز بویله کنیش مملکتمزك اوجلرینه صالدیره‌مقله قالمادیلر . اك مهم قوتلریله کلدیلر ، بوغازمزه صاریلدیلر . سکز آیدن بری ده‌کیزدن وقارادن هجوملرله اونی کچمك ، بوتون دنیا شهرلرینك ملکه‌سنی ، اسلامك معظم کتاسنك فتحی مسلمانلره مژده‌له‌دیکی قیمتلی بلده‌یی ، بش عصردن بری تورکاك خاقانلر دوراغی واسلامك خلافت مقامی اولان بویوك وسوکیلی استانبولی آلمزدن آلمق ، بوصورتله تورك ومسلمان قوتلرینی باشندن آزمك ایسته‌دیلر . فقط الله براقمادی. بزم بوتون دونانمامزدن آلتی‌بدی دفعه دهـا قوتلی اك مکمل کیلردن مرکب دونانمالری ، اك صوك فنی تجهیزاته مالك وصایسی یارم میلیونه واران اوردولریله پایدقلری هجوملر اك قطعی هزیمتلره اوغرادی . بوکون ملی مجلسلرینك قبه‌لرینه ، دیوارلرینه کندی مبعوثلری ، وملتلرینك صاغیرقولاقلرینه کندی غزته‌لری آچی آچی باغیرییورلرکه انکلیز و فرانسزلرك بو شرق سفرلری اونلره الم و ثولومدن باشقه هیچ برشی کتیرمه‌دی . وقتیله جدلرمزك صالدیرینه یول ویروب اونلری آسیادن اوروپایه کچیرهن ده‌کیز دشمنلرمزك کابن کی سوسلو و ثولوم کی قورقونج کیلرینه مزار اولدی، ساحللرك یوزی تورك و مسلمان سونکولریله دهلیز کوکسلردن آقان قانلرله فیزاردی . و بو فیزارتینك قوتلی عکسی بو ایکی بویوك دولتك آلتنه ووارق اورادہ سیلینمز بر خجالت دامغاسی اولدی . بوتون دنیا اوچ سنه اول حیاتنك صوك کونلرینی یاشایور صایلیرکن بردن‌بره دیریلوب قیمیلدایان و قیایجق دشمن قاننه باتیرارق تاریخنك اك شانلی صحیفه‌سنی آق ده‌کیزك شرق قیپیلرینه یازان تورکیه‌نك اوکنده حرمتله اکیلیور؛ متفقلرمز آیری جبهه‌لرده بر میلیون دشمن قوتی مشغول ایدهرك ، آق ده‌کیزی قارا ده‌کیزه بیتیشدیره‌ن دهلیزی قاپایوب میلیونلرجه موسقوف سورولرینی هرشیدن محروم براقارق بو جهان جنکنك نتیجه‌سی اوزرنده بویوك تأثیر اجرا ایدهن قهرمانلغمزی سوهن و بکه‌ن بر حیرانلقله آلقیشلایور .

اوچ سنه اول... بوزمان عثمانلی تاریخنده حکایه‌سی کوز یاشیله

باش قوماندان وكيلى انور پاشا حضرتلرى

S. E. Enver Pascha, Vice-Generalissimus.

S. E. Enver Pacha, vice-généralissime.

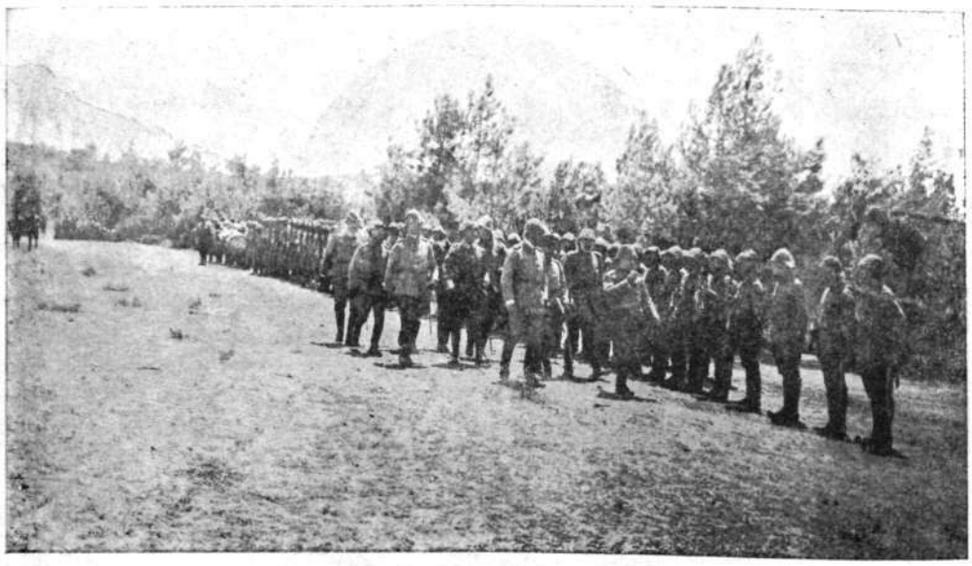

ولی عهد یوسف عزالدین افندی حضرتلری دشمنه موفقیتلی برتعرضده بولونان عسکرلری تفتیش ایدرکن

Seiner Hoheit der Kronprinz Youssouf Izzeddin Effendi inspektiert die gegen den feind zu einen erfolgreichen angriff vorbereitetenden truppen.

S. A. I. Youssouf Izzeddine Effendi, héritier présomptif du trône, inspectant les troupes qui ont exécuté une offensive heureuse contre l'ennemi.

باش قوماندان وکیلی انور پاشا کابیولی حرب جبهه‌سنده برقول اوردو قرارگاهنده ، یانلرنده قول اوردو قوماندانی اسعد پاشا وارکانی

S. E. Enver Pascha Vice-Generalissimus im Quartier eines Armeecorps im Gallipoli Kriegsschauplatz, umringt vom Kommandant des 3. Armeecorps Essad Pascha und seine Kollegen.

Vice-généralissime S. E. Enver Pacha au front de Gallipoli dans le quartier d'un corps d'armée entouré du commandant du même corps d'armée Essad Pacha, et de ses collègues.

اوردو قوماندانلری

دوردنجی اوردو قوماندانی وبحریه ناظری جمال پاشا حضرتلری — آلتنجی اوردو قوماندانی ویاور خاص پادشاهی فون درغولتس پاشا — بشنجی اوردو قوماندانی لیمان فون ساندەرس پاشا

S. E. Djemal Pascha Marineminister und Kommandant der 4. Armee. Von der Goltz Pascha Generaladjudant S.M, des Sultans, und Kommandant der 6. Armee. Liman von Sanders Pascha Kommandant der 5. Armee.

S. E. Djémal Pacha, ministre de la marine et commandant de la 4me armée.— Von der Goltz Pacha, aide de camp de S. M. I. le Sultan et commandant de la 6me armée.— Liman von Sanders Pacha, commandant de la 5me armée.

یازیلاجق بردور ، قارانلق بر فترت زمانیدی . مشئوم بالقان محاربه‌سنه دولتمز قوتیله ده‌کل ضعفیله آتیلمشدی. اوزمان یابانجی غزته‌لرك اوروپادن سورولوشمزی سونجلی تصویرلرله کوسترەن یازیلرینی اوقور ورسملرینه باقارکن آووجلرمز اختیارسزجه آلنمزه قاپانیر ، یوره‌کمزدن صاقلی بریارانك قانلری صیزاردی . باقدیغمز چهره‌لردن چابوچاق قاچوب آیریلان نظرلرمز دائما ایچریمزه چوریلوب باغرمزده‌کی درین یارایی یاقیندن کورمك ، اونك قانلرینه بویانمق ایستردی . فقط شیمدی بو سیاه ماضینك یانندەکونش کبی پارلاق، نورنی استقباله اوزاتوب یولمزی کوسترەن بر بو کون وار . شیمدی اوموزلرمزك اوستنده باشمز دیك و یوکسك دورویور ، آلنمز یوتون دنیایه قارشی آقلغنی تشهیر ایدییور .

ایشته حرب مجموعه‌سی وارلغمزده بومهم انقلابی یاپان ، الك بویوك والك قوتلی دشمنلر قارشیسنده نسلنك ودینك عنعنه‌سنه اویغون برقهرمانلق وفداکارلقله جنکلشن معظم اوردومزك آلتین دستانی یازیلرورسملرله ابدیلشدیرمك،اونی یوتون دنیانك کوزلری اوکنه یایمق ایچون چیقیور. سوکیلیرینی قربان ویروب یوره‌کلری صیزلارکن وطنك استقبالنی، اودائما کنج ودینج امیدی روحلرنده سووب اوقشایان آنالر، بابالر ، قادینلر، قارده‌شلر ، قیزلر، اوغللر بوصحیفه‌لرده معظم برعائله اولان بویوك اوردونك شانلی منقبه‌لرنده ولوحه‌لرنده فردلرك شانی‌ده سزەرك اوکونه‌جکلر. وهرشیئی الك بیطرف بربینله محاکمه ایدەن « یارین » بوصحیفه‌لره باقارق اوروپانی قیرمزی‌یه بویایان بوجهان جنکنده تورکیه‌نك موقعی تعیین ایده‌جك وبونکله اونك حقنده قطعی اعلامی ویره‌جك :

تورکیه ئوله‌یه‌جك ؛ یاشایاجق وبویویه‌جك .

اوردو قوماندانلری

برنجی اوردو قوماندانی اسعد پاشا — ایکنجی اوردو قوماندانی وهیب پاشا — اوچنجی اوردو قوماندانی محمود کامل پاشا
Essad Pascha Kommandant der 1. Armee.— Vehib Pascha Kommandant der 2. Armee.—
Mahmoud Kiamil Pascha Kommandant der 3. Armee.
Essad Pacha, commandant de la 1re armée.— Vehib Pacha, commandant de la 2me armée.—
Mahmoud Kiamil Pacha, commandant de la 3me armée.

تورکیه‌نك واسلام عالمنك قورتولوشی

عمومی حربك ظهوری ، بزی تاریخی بروضعیت قارشیسنده بولوندوردی. آوروپا وبوتون دنیا اوزرنده تحکم ایده‌ن ایکی رقیب زمره بربرینه قارشی چیقمشلردی . هرهانکی بر طرفك غالبیتی ، دیکر طرفك محکومیتی وبناءً علیه غالبلرك دنیا اوزرنده حاکمیتی ایجاب ایتدیره‌جکدی . بزم کبی حرب عمومینك محیطنده بولونان دولتلر محاربه خارجنده قالامازلردی . ارکیچ ، ایسترایسته‌مز ، محاربه‌یه اشتراك ایتمك مجبوری ایدی. تام وصوکنه قدر بیطرفلغی محافظه‌ایده‌بیلمك ایچون عظیم وهرهانکی بر زمره‌نك تضییقنه منفرداً قارشی قویابیله‌جك قوتلره مالك اولمق ایجاب ایدردی ؛ بالخاصه استانبول ایله بوغازلره صاحب اولارق شرق ایله غرب آراسنده‌کی بوتون قیصه ومساعد یوللری احتوا ایده‌ن تورکیه کبی بردولتك بیطرفلقده صوکنه قدر قالماسی امکان خارجنده ایدی .

ایشته بووضعیت بزی اراده‌مزك فوقنده اولارق محاربه‌یه‌سوق ایدییوردی ؛ یالکز مسئله هانکی زمره‌یی التزام ایده‌جکمزده قالیوردی. حالبوکه بومسئله‌ده کندی کندینه تاریخاً حل ایدلمش کبی ایدی .

قارشیمزده ایکی زمره بولونیوردی. بریسی بوتون اسلام عالمنك سقوط واضمحلالنی موجب اولان وبالخاصه تورکیه ایله ایکی یوز سنه‌دن بری دائما چاربیشان روسیه‌یی احتوا ایده‌ن ائتلاف زمره‌سی، دیگری ده ، یوسنه‌ـ هرسکده ساکن وعددی بر قاچ یوز بیکه بیاله وارمیان اسلام اهالیسنك خارجنده، هیچ براسلام مملکتی اوزرنده تحکم وتسلطی اولمیان ، اسلام عالمیله هنوز تماسه کلمش ومنافعی اونك منافعی ایله توافق ایده‌ن آلمانیا، آوستریا ـ ماجار زمره‌سیدی. تردد قابلمیدی ؟

آرامزده اوته‌دن بری باطل ویك مضر برعقیده موجوددی. بز انکلتره‌یی کندیمز ایچون بر نوع حامی تلقی ایدییوردق .

داخليه ناظری وسواری ملازم ثانيسی طلعت بك افندی
Talaat Bey, minister des Innern und Lieutenant der Kavallerie.
S. E. Talaat Bey, ministre de l'intérieur et sous-lieutenant de cavalerie.

بو تلقی ـ نفس امرده شرف وحيثيت مليه ايله متناسب اولمادقدن باشقه ـ اساساً هيچ برحقيقته‌ده مستند ده‌كلدی. بوكون آفريقاده، هندستانده وآسيانك ديكر قطعه‌لرنده يوز اوتوز ميليوندن زياده اسلام اهاليسی جبر و تحكم آلتنده طوتان و جبر و تحكمی تأسيس ايچون برجوق اسلام حكومتلرينك انقراض واضمحلالنه سبب اولمش بولونان انكلتره هيچ بر زمان خلافت مقامنه، بوتون اسلام عالمنك وحدتی تمثيل ايده‌ن تورکيه دولتنه قارشی حاميلك، خيرخواهلق موقعنده بولونمامازدی. يالكز شوراسی واردی كه انكليزلر بزم بو غلط رؤيتمزدن پك اعلا استفاده ايدييورلر، بر زمانلر روسلرك هندستانی استيلا ايتمه‌لری احتمالندن قورقارق هندستانه كيده‌ن بوتون يوللری قاپاتمق ايچون روسلره قارشی بزم قوتمزی قوللانمق يولنی بياييورلردی. اونوتولماملیدركه بزم مغلوبيتمزله

٥٠

صولت ایشدی جناح قلعه یه چرپیدی
اهل اسلامك ایکی خصم قویسی بردی

لکن امدار الهی بشر به اردوسنه
اولدی هر بر نفری قلعه یه بولاد بدن

عسکر اولدی دیلك پشکه عزیمنده
عجزینی ایلدی ادراك نهایت دشمن

قدر وحیثیتی یا مال اولدیغنه ایندی قزار
قلب اسلام نفوذ ایلدکه کلشکده

قیلنوب سجدهٔ شکرانه (رشاد) ابدعا
ملك اسلامی خدا ایلیه دائم شاهه

تیجه‌لنمش اولان تورك ـ روس محاربه‌سندن صوکره ، انکلتره هیچ بر زمان کندی حصه‌سنی اونوتمامش ، هردفعه وجودمزك بر پارچه‌سنی قوپارمشدر . صلح زمانلرنده ایسه انکلتره هیچ بر زمان جدی و متمادی بر صورتده بزم قوتلمه‌مزی ، جانلانمامزی ایچون چالیشمامشدر . داخلده اساسلی ودواملی اصلاحات یاپارق حائز بولوندیغمز مکنوز قوتلریمزی تنظیم و تشکیل ایتمه‌مزی ایچون هیچ بر جدی تشبث ومعاونتده بولونمامشدر . دائما موجود قوتلریمزدن استفاده ایده‌رك اوقوتلر ضعفه اوغرادیغی زمان اونلرك تعمیرینی دوشونمه‌مشدر . زیرا انکلتره دائما خلافت مقامندن ، بومقامك اسلام عالمی اوزرنده‌کی نفوذندن توحش ایله‌مش واونك قوت بولماسنی آرزو ایتمه‌مشدر .

روس ـ ژاپون محاربه‌سندن صوکره ایسه انکلتره آرتق یوزنده‌کی اوریا پرده‌سنی بوس بوتون قالدیردی ودوغرودن دوغرویه خلافت مقامنك امحاسنه عزم ایله‌دی . زیرا بو محاربه‌دن صوکره روسلر شرقده انکلتره ایچون اوقدر وخیم برتهلکه تشکیل ایتمیورلردی . حالبوکه بری یاندە برطرفدن آلمان تهلکه‌سی موجود اولدیغی کبی دیکر طرفدن‌ده تورکیه وایرانده ظهور ایدەن انقلابلر، اسلام ملتلرینك تقیظ وانتباه آثاری کوسترمه‌یه باشلاماسی انکلتره‌نك اوته‌دن بری واهمه‌سنی تعذیب ایدەن اسلام تهلکه‌سنی میدانه قویمشدی. انکلتره بونارینخدن صوکره آرتق تردده بیله ایتمه‌دی. قرارینی ویردی . ۱۹۰۷ سنه‌سنده روسیه ایله عقد ایتمش اولدیغی مقاوله موجبنجه روسیه‌یه تورکیه وایران حقنده آچیق یونو ویردی . روسیه ایسته‌دیکی کبی حرکت ایده‌بیلیردی . زواللی ایرانك باشنه کلن فلاکتلر جمله‌مزك معلومیدر . روس قازاقلری ایرانك هرجهتنی آیاقلری آلتنده چیکنه‌یه‌رك ، ایران مجلس ملیسنی قان وآتش ایچنده طاغیتدی ، ایران استقلالی اوزرینه آغیر الریني وضع ایله‌دی . سکز سنه‌درکه بومملکت متمادی پریشانلق ایچنده یووارلانمقده واك نامدار ، اك دکرلی اولادی روس خونخوارلغنه قربان اولمقده‌در .

روسیه و روسیه‌نك متفقلری اولان انکلتره و فرانسه بزه قارشی‌ده عینی صورتده حرکت ایتمك ایسته‌دیلر ، بزی‌ده برقاشیق صو ایچنده بوغمه‌یه عزم ایله‌دیلر . مشروطیتك اعلانی کونندن بری بو اوچ دولتك بزم باشمزه کتیردکلری بوتون فلاکتلر جمله‌مزجه معلومدر . بوتون بو فلاکتلری تتویج ایتمك ایچون اك صوکره بالقان اتحاد ومحاربه‌سنی وجوده کتیردیلر. صلح قونفرانسی اتناسنده بزه قارشی آلمش اولدقلری وضعیت‌ده هرکسك خاطرنده‌در!

ایشته اسلام عالمنك یوزده طقسان سکزینی جبر وظلم آلتنده طوتان ، بوتون اسلام حکومتلرینك اقراضنه سبب اولمش وصوك ایکی اسلام دولتنك‌ده امحاسنی تصمیم ایتمش بولونان ائتلاف زمره‌سنه قارشی جیقمق بزم ایچون عادتا برمقدس وظیفه‌ماهیتی کسب ایتمشدی.

باشمزده بولونان حکومت آدملری شو وظیفه‌یی ایفا ایتمکده تردد ایتمه‌دیلر . وبرسنه محاربه‌دن صوکره ـ قهرمان اوردولریمزك ابراز ایتمش اولدقلری شجاعت، یارارلق وفداکارلق سایه‌سنده ـ بوکون بحمدالله انتقاملریمزی بوعقور دشمنلردن آلمش اولدق . آرتق کرك تورکیه، کرك بوتون اسلام عالمی ایچون بویوك وکنیش برسعادت ساحه‌سی آچیلمق اوزره‌در . تورك آدی ، اسلام حیثیتی یکیدن احیا ایدیلدی . قارشیمزده پارلاق ویکی بردور طورییور وبزی بکله‌ور؛ بودوری بزه آچان ، باشمزی یوکسلتن، اوزریمزده‌کی بوتون لکه‌لری قانلری ایله سیله‌رك بزی امیدلر ایله جانلاندیران اوفداکار ، قهرمان اوردولریمزه واونلری اداره ایدەن مهارتلی اللره بیکلرجه سلام ...

آغا اوغلی احمد

شعر

آلتین ایشیق

۱

صاواش

ثوتوکنك[1] بر چیچکلی اوواسی
اولمش ایدی کیکلرك یووا سی .
ملکیدی بو سورونك باشنده
آلا کیك ، هنوز اون دورت یاشنده .
اولو تاکری یاراتمشدی بو قیزی
بر یوزنده کوزه‌للکك بیلدیزی .
دولاشیردی کاه آلتایده ، کاه چینده ؛
أشی یوقدی پریلرك ایچنده .
کونش کبی نور صاچارق کزه‌ردی ،
بیك عاشقك یوره‌کنی أزه‌ردی .
اونی کوره‌ن بوتون « ایص[2] » لر « أیه[3] » لر
ایسترلردی کوزلریله بیه‌لر .
اوهم قاچار ، همده دونوب باقاردی ،
« اوغان[4] » لری هپ بیشنه طاقاردی ...

آلا کیك قیره چیقدی بر کیجه ،
هرکس اویور ایکن سس‌سز ، کیزلیجه ،

---

۱ — اورخون اولکه‌سنده اسکی تورکلرك حکومت مقری که خاقان اوراده اوطورورردی. کول‌تکین کتابه‌سنده و چین تاریخلرنده اسمی کچر .
۲ — تورك اساطیرنده صیانت ملکی. سلیمان افندینك مولدنده «لطف ایصی» جود ایصی » تعبیرلری واردر . ایصسز کلمه‌سی یومشاقتله لسانده موجوددر .
۳ — تورك اساطیرنده أو ، عائله وقبیله پرچمی؛ غرب اساطیرنده‌کی «مان»ك مقابلی. اسکی تورکجه‌ده « ایدی » و « ایذی » صورتلرنده اسمی کچر .
٤ — اسکی تورکجه‌ده «اوغ» آکلامق معناسنه‌کلیر. اونان، حکیم وقدیرمعناسنه، معبوده ویریلن اسم .

ياشايان ئولولر

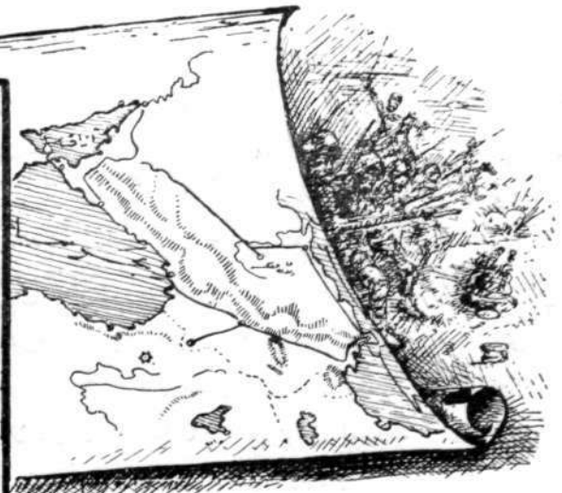

١ . اوچنجى اوردو قوماندانى مرحوم حافظ حقى پاشا . — ٢ . مرحوم حافظ حقى پاشا ارضرومده انداخت تجربه‌سى ياپاركن ؛ يانده ارضروم واليسى تحسين بك .

Seliger Hafiz Hakki Pascha, Kommandant der 3. Armee.

Seliger Hafiz Hakki Pascha im Begriffe Schiessenübungen zu machen in Erzerum. Tahsin Bey Staatshalter von Erzerum.

Feu Hafiz Hakki Pacha, commandant de la 3me armée.

Feu Hafiz Hakki Pacha faisant des exercices de tir à Erzeroum. — Tahsin Bey gouverneur général d'Erzéroum.

یاشایان أولولر

مرحوم حافظ حقی پاشا

ملتنك ، عرقك و دینك ازلی وابدی دشمنیله چارپیشوب توران قابیلرینی آچمغه اوغراشان عثمانلی اوردوسی کنج وقیمتلی بر قوماندان غائب ایتدی . حیاتنك افقلرنده اك روح آلیجی بر امیدك طلوعنی کوروب نوریله ایصینامادن حیات کندینی براقان بو ناکام ثولونك سوکیلی ونجیب خیالی تورانه باقان هرتورك کوزینی ماتمنك آتشیله یاقاجق .

حافظ حقی پاشا ۱۲۹۵ سنه‌سنده مناسترده دوغدی. سواری ملازم اولی حاجی خلیل افندینك اوغلیدر . کوچوك یاشنده عائله‌سیله برابر سیروز وکوپریلیده بولوندی واوزمان حافظ اولدی . باباسی حج کیدوب مکه‌مکرمه‌ده اولدکدن صوکره والده‌سیله برابر مناسترہ دونه‌رك اورادہ عسکری رشدیه واعدادیه‌سنه صوکره استانبوله کلوب حربیه مکتبنه دوام و تحصیلنی اکمال ایله صنفنك برنجیسی اولارق ۱۳۱۸ سنه‌سنده ارکان حربیه یوزباشیلغیله چیقدی عسکرلکك اوچ صنفنده فعلاً خدمت اتمك اوزره مختلف قطعه‌لره صیره‌سیله تعیین اولوندی. مناسترده طوپچی خدمتنده ایکن بولوکنی پك مکمل یتیشدیردیکی کبی بولغار اختلال قومیته‌لرینك تعقیباتنده‌ده بویوك یارارلقلر کوستردی . بر دفعه کوچوك برمفرزه‌ایله مناستردن اوچ‌ساعت مسافه‌ده چاپاری قریه‌سنده چارپیشدینی بولغار چته‌لرینی محو ایتدی ، مناستردن بش ساعت اوزاقده کاوان قریه‌سنده عصیان وکلیسایه تحصن‌ایده‌ن بولغارلری تأدیب وتحصن برلرینی تخریب ایتدی. بو ستاژ مدتی بیتیروب سلانیك منطقه قوماندانلغنه رفاقتنه تعیین اولوندقدن صوکره‌ده اشقیا تعقیبلرنده پك چوق غیرت کوستردی، هله بردفعه بولغار اشقیاسنك تحصنکاهی اولان یکیجه کولنه کوکسنه قدر کیره‌رك صو وباتاقلقلر ایچنده عاصیلری پریشان ایتدی وبونك نتیجه‌سنده شدتلی برتیفوخسته‌لغنه‌طوتولدی. ۱۳۲۰ سنه‌سنده قول آغاسی، ۱۳۲۴ ده بیکباشی اولدی .

سلانیکده مشروطیتك استحصالی‌ایچین چالیشانلرله برابر بواوغورده صرف ایتدیکی جهد ، کوستردیکی حمیت ، فداکارلق اثرلری عثمانلی انقلابی تاریخنده آدینه بویوك برشرف یری آییراجق ماهیتده‌در .

مشروطیتی متعاقب ارکان حربیه دوردنجی‌شعبه‌سنه وصوکره ویانه سفارتی آتاشه میلیترلکنه تعیین‌ایدلدی. ۳۱ مارت‌اختلالنده، قورولماسنده کندی النك‌ده بویوك برامکی کچن مقدس بنانك صارصیلدیغنی کوره‌رك همان ویانه‌یی ترك ایله حرکت اوردوسنه التحاق ایدوب استانبوله‌کلدی. اوزمان تشکل ایده‌ن دیوان حرب عرفی هیئت تحقیقیه‌سنه مأمور اولدی. بومأموریت بیتنجه یکیدن ویانه‌یه عودت ایتدی. ۱۳۲۵ کانون ثانیسنده استانبوله جلب اولونارق اوردو وفرقه قوماندانلرینك صلاحیتی داخلنده بولونان‌ومقام نظارتدن‌استیذانی‌اقتضاایده‌ن‌امور‌ومصالحك‌نوع ودرجه‌لرینك تعیین‌ووظیفه‌لرك تفریقی‌ومعاملات‌قلمیه‌نك بسیط‌برطرزه ارجاعی‌ایچون‌تشکل ایده‌ن‌قومیسیونه مأمور اولدی. ۱۳۲۶ نیسانده ویانه‌یه عودت وایلولده برنجی وایکنجی اوردولر طرفندن‌اجرا اولوناجق مانوره‌ده حکم صفتیله بولونمق‌اوزره تکرار دعوت‌ایدیلدی. کانون اولده ارکان‌حربیه اوچنجی شعبه‌سنه وکانون‌ثانیده تشکیلات‌جدیده‌ده برنجی قول اوردو ارکان‌حربیه ریاستی وکالتنه تعیین‌اولوندی. ۱۳۲۷ کانون ثانیسنده بولغارستان ولی عهدی پره‌نس بوریسك سن‌رشده وصولی مناسبتیله بولغارستانده اجرا ایدیلن مراسمده بولونمق اوزره کوندرلن هیئتله برابر کیتدی . چاتالجه مدافعه‌سنده صول جناح‌محاربه لرنده‌کی غیرت وفداکارلغنه مکافاةً ۱۳۲۹ کانون‌اولنده قائممقاملغه‌ترفیع ایله ارکان حربیه اوچنجی شعبه‌سنه مأمور ایدلدی . بالقان محاربه‌سنك مشئوم نتیجه‌سندن بری کندیسی اوردونك کنجلشمه‌سی فکرینك حار ومصر برطرفداریدی .نهایت‌بوامل تحقق ایتدی. یکی تشکیلاتك اجراسی صیراسنده ارکان‌حربیهٔ عمومیه ایکنجی رئیس ثانیلکنی درعهده‌ایله‌دی.

۲۱ تموز ، ۱۲۳۰ سفر برلکنده باش قوماندانلق وکالتی ارکان حربیه‌سی رئیس ثانیسی وعینی سنه‌نك تشرین ثانیسنك اون آلتیسنده اوچ سنه حضری قدم ضمیله میرآلای ویکرمی بشنده فاقفاس حرب جبهه‌سنده اونجی قول اوردو قوماندانی‌اولدی . کانون اولك یکرمیسنده میرلوالغه ترفیع‌ویکرمی سکزنده اوچنجی اوردو قوماندانی تعیین‌ایدیلدی.

مرحومك قافقاس حرب جبهه‌سنده بولوندیغی ایکی آی قدر مدت ظرفنده کوستردیکی شجاعت ودرایت عسکریه‌نك، حیاتی استحقار ایدیجی قهرمانلغك وفداکارلغك‌حکایه‌سی عثمانلی اوردوسنك برآلتون‌کتابی اولمغه لایقدر . بوتون حیاتنده ذکی ، معلوماتلی، وظیفه‌سنی بیلن وجانی وطننه وقف ایده‌ن برعسکر اولمشدی. ثولومی‌ده اویله اولدی. خسته عسکرلری پك یاقیندن‌تفتیش ونظارتی آلتنده بولوندورمق ایچون کندینی‌قورومقده کوستردیکی قایغیسزلق یوزندن کانون ثانینك یکرمی برنده لکمه‌لی سیفویه یاقالاندی وطقوز کون صوکره ارضرومده وفات ایده‌رك شهرك، قلبنك اك اینجه دوینوللریله مربوط اولدینی قافقاسیانك کوزه‌ل بلده‌سنك اسمنی طاشیان ، قارص قاپیسی جوارنده دفن ایدیلدی. الله اوکا رحمت ایله‌سین وعثمانلی اوردوسنه بوآجیی اونوتدورماسین .

مرحوم عینی زمانده پك قیمتلی برمحرردی . « شانلی عسکر » ، « بوزغون » اسملی کتابلری یالکز عسکرلرك ده‌کل هرکسك ذوق واستفاده ایله اوقویاجغی اثرلردندر . بونلردن باشقه « بوزغون » ه ذیل اولارق یازدیغی « بیکیتلك وبرلك » نامنده غیرمطبوع بر کتابی اولدینی کبی شورای امت وطنین غزته‌لرنده وجدانی امضاسیله وامضاسز برچوق مقاله‌لرده نشر ایتمشدر .

روحی دالمش بر اسرارلی سودایه ،
بو سوزلری سویلیوردی سمایه :

« باق ، بو قارلر ناصیل آیاز ،
نم تنم داها بیاض !
باق ، بوکللر ناصیل کورپه ،
نم یوزم داها پنبه !
باق ، بو کومور ناصیل سیاه ،
نم صاچم داها کمراه !

هلالدی آی کچن کیجه ،
نم قاشم داها اینجه !
لکه‌لیدر بلکه کونش ،
نم کوکلم صافی آتش! [1] »

آی کوز قیریدی یانندہ‌کی بیلدیزه ،
دیدی : یولداش ، دقتله باق ، بو قیزه .

کیجه وقتی بویله تنها کزییور ،
قلبم بونده بر عشق ایزی سزییور . »

بو اثناده آلتین ایشیق یوشاندی ،
کیمك بر نور ستونیله قوشاندی :

اوزرینه بر آل دوواق صاچدیلر ،
آیله بیلدیز اوتاندیلر ، قاچدیلر .

نور ایچنده کیزلی قالدی کووه‌کی ،
کلین بیله کوره‌مه‌دی بو بکی ...

۱ — نوخیالار رقیرغیز تورکوسندن آلنمشدر .

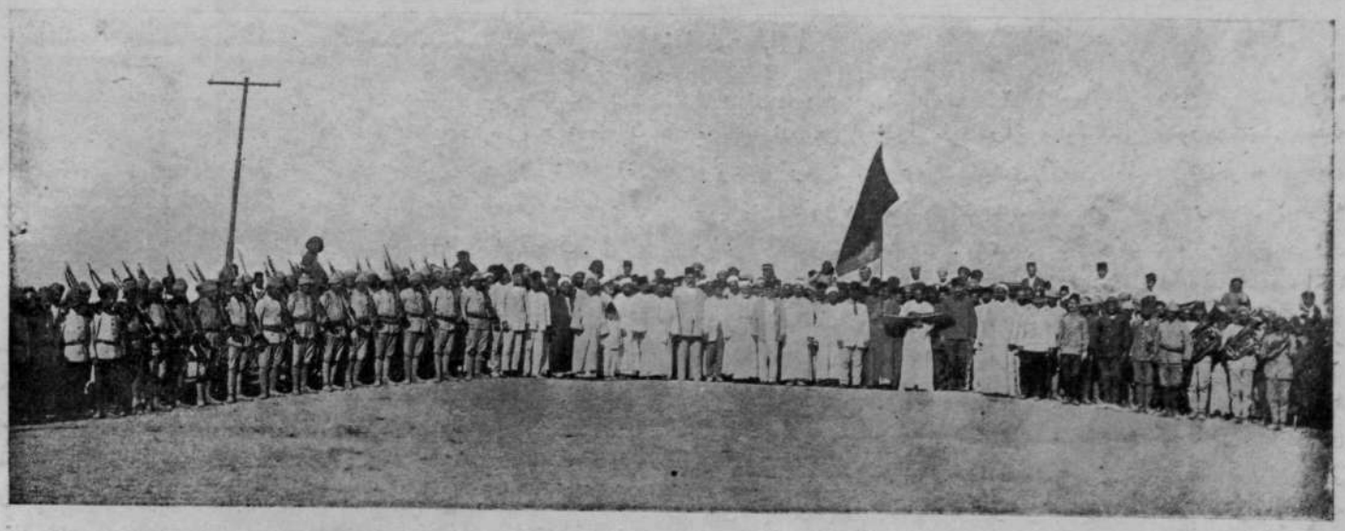

امام حسین حضرتلرینك مرقدنده محفوظ تاریخی سانجاق وقیلیجی اوردویه ایصال ایدن هیئت بغداده
Die Kommission die der Armee das historisch Schwert und Fahne; gebrach hat, welche im Museleum von Imam Husein lagen
La commission qui a apporté à l'armée l'épée et le drapeau historiques qui étaient dans le mausolée d'Imam Housséin.

سانجاق وقیلیجك موقفدن قیشلایه نقلی
Uebertragung von der Fahne und des Schwerts von der Station in die Kaserne.
Transfert du drapeau et de l'épée de la station à la caserne.

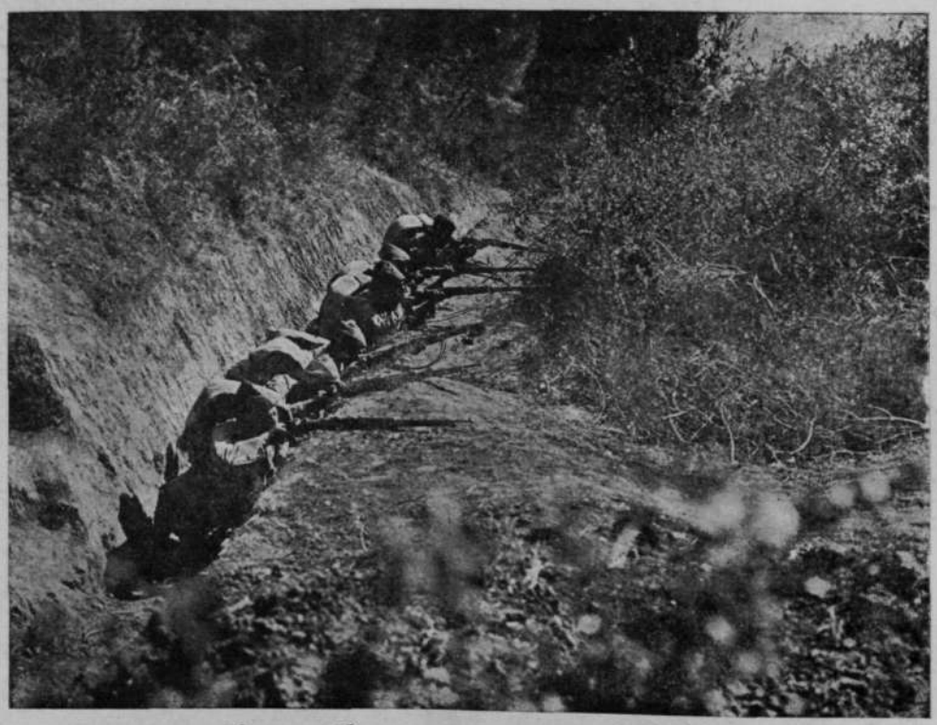

کلیبولی حرب ساحه‌سنده : سپرلرده دشمن کوزله‌ین عسکرلر
Im Front von Gallipoli : Die Soldaten in den Schutzgräben beobachten den Feind.
Sur le front de Gallipoli : Les soldats dans les tranchées observant l'ennemie.

کلیبولی حرب ساحه‌سنده : طوپ باشنده
Im Front von Gallipoli : Zum Schiessen bereit.
Sur le front de Gallipoli : Prêts au tir.

کیه ایمش او ، کل زمان ، کیت زمان ،
دوغورارق برکون برقیز ، بر اوغلان ،

خان قیلیقلی یکی بر چیفت بوره‌تدی ،
بر یوزینی کوك صویله بزه‌تدی .

« تورکان » قیزك آدی ، « تورك » دی اوغلانك ،
تورانجه‌سی آدم ایله حوانك .

بو ایلك چیفتدن دوغان نسل جوغالدی ،
تو توکنده شنلکسز بر آز قالدی .

« تورك » آوجیدی ، « تورکان » آوك پوستدن
چادیر یاپدی ، آیریلادی دوستدن .

بو چادیرلر اوبك اوبك دیزیلدی ،
هر برینه بر باشقه رنك ویریلدی .

اورته‌ده‌کی اوبا صاری سانجاقلی ؛
شمالده‌کی اولدی قارا بایراقلی ؛

دوغوده‌کی کوك رنکنه چالیور ؛
باطیده‌کی آق آدینی آلیور ؛

جنوبده‌کی قیزیل ایدی ؛ بویش رنك
قاینا شارق دوغورمشدی بر آهنك .

بویش اوبا براوبماقده برلشدی ،
« سه‌لینغا[1] » نك قیمیسنده برلشدی .

تورك تولورکن اوغلی تاوونك[2] تکینه
دیدی : «چیقك آلتین داغك باشه .

بزه موعود آلتین یورددر اوراسی؛
چوقدر آوی ، آتی ، یوقدر قاوغاسی .

هرحیواندن آولاییکز ، یالکز
کیکلرله آند قارده‌شی قالیکز.

کوکده‌مزده آلاکیك قانی وار ،
قانداشنی بیه‌ن اولور جاناوار ... »

تورکدن صوکرا اوبالرك باشبوغی
تاوونك اولدی ، طوپارلادی اوروغی ،

قارده‌شلری « چکل » ، « بارسجار » و « ایملاق »
هربریسی آلدی آله بربایراق ،

تورکولرله آلتین یورده کیندیلر ،
کوموش صولور اورمانه یتدیلر .

هر آدیمده اوبالرك اوغراغی
اولوردی برکیك ایزی ، دوراغی .

فقط تورکك یاساسنه اویدیلر ،
صویدیشلره حرمت حسی دویدیلر .

برکیکی کوره‌ن اوکا چاتمازدی ،
سلام ویرمکچردی ، اوق آتمازدی .

آلتین یورده باریندیلر بیللرجه ،
چوقدی سوکلون ، ککلیك ، طاوشان ، قاراجه .

یاد ایل یوقدی ، محاربه اولمازدی ؛
سوکی چوقدی ، سوینج چوقدی ، غم آزدی .

لاکین برکون تاوونك اویدی نفسنه ،
بر اوق آتدی ، قییدی کندی جفسنه .

برکیکی آولایارق پیشیردی ،
قورصاغنی دوست قانیله شیشیردی .

پیشیرکن برآت دوشدی طوپراغه ،
بوآت برکن لذت ویردی داماغه .

طوپراق مکر طوزلو ایمش ، آکلادی ،
آش طوزلامق اولدی اونك ایجادی .

یورولمشدی دالدی درین اویقویه ،
رؤیاسنده دوشدی بویوك قورقویه .

قولاغنه کلدی قورقونج ، سرت برسس :
« کیت بورادن . آرتق صلحدن امید کس .

تکین ده‌کل ، قییمق اونغون[3] جانسه ،
بولاشدیردك تورکی کیمك قانسه .

بویله حکم ویردی جزا پریسی :
اولاجقسك دولمك چریسی .

خوشلانمایوب آرتق نه‌آو ، نه آشدن ،
ذوق آلاجق صویك آنجاق صاواشدن ... »

تاوونك همان یاماغندن خوپلادی ،
بورو چالدی ، اویماغنی طوپلادی .

آق ، کوك ، صاری ، آل بایراقلر آچدیلر ،
آلتین یورددن اوبا اوبا قاچدیلر ؛

اویسون دیه بوتون دنیا یاسایه
باشلادیلر یاد ایللرله قاوغایه ...

ضیا کوك آلپ

---

۱ — اورخون اولکه‌سنده برایرماغك اسمی.

۲ — روضة‌الصفا ایله شجرهٔ تورکیه‌ده تورکك بویوك اوغلنك اسمی « تونك » یازیلمش ایسه‌ده (آرتورلوتوملهٔ داویدیس) ك کتاب العلم النافع نامنده‌کی اثرنده (تاوونك) صورتنده یازیلمشدر .

[3] تورکلرده هراویماغك برحیوان اسمندن عبارت اولدی اوزره برهاونغون=ی وارمدی . جامع‌التواریخك بیانه کوره او اویماغك فوقلری بو حیوانی مقدس تلقی ایدرلر؛ تولدورمزلر ، آتی یمزلردی . اوحالده بو ، برنوع « توتم » دیمکدی . اوغوزلرك منقسم اولدیغی آلتی بویدن هربرینك بر آوجی قوشدن عبارت اولمسی اوزره برایرماغنی وارمدی : شاهین ، سونقور ، طاوشانجیل ، قارتال ، چاقیرال ، اوچ قوش .

كليبولى حرب ساحه‌سنده : طوپ حاضرلانيور
Im Front von Gallipoli : Vorbereitung. zum Schiessen.
Sur le front de Gallipoli : Préparation de tir.

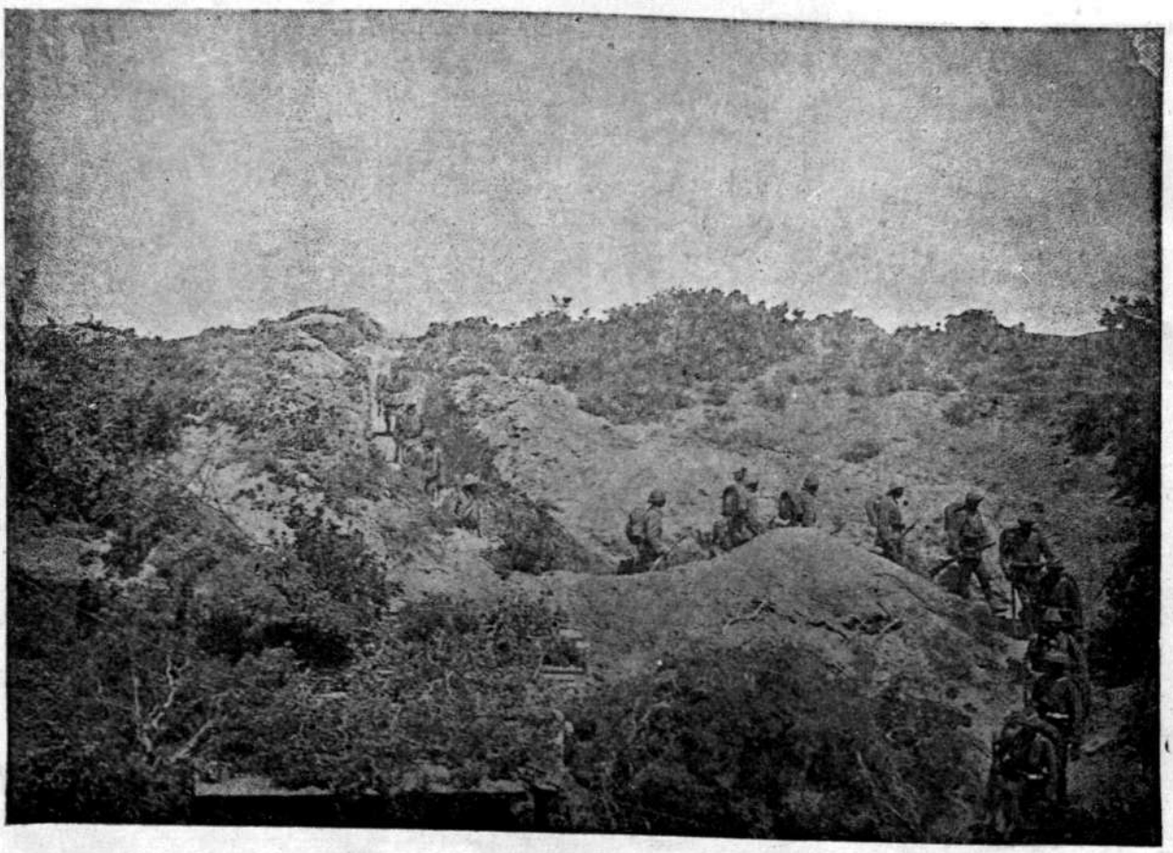

كليبولى حرب ساحه‌سنده : كيزلى يوللرده بركشف قولى
Rekognoszierungspatrouille in den Verbindungsgraben.
Sur le front de Gallipoli : Patrouille de reconnaissance dans les boyaux.

كليبولى حرب ساحه‌سنده : تعرضدن اول احتياط قطعه‌لرينك استراحتى
Im front von Gallipoli : Die Reservetruppen beim ausruhen vor dem angriff.
Sur le front de Gallipoli : Les troupes de réserve en repos avant 'offensive.

كليبولى حرب ساحه‌سنده : لقمه‌لى صباح يمكى
m front von Gallipoli : Fröhliches frühstück.
Sur le front de Gallipoli : Gai déjeuner.

هلال احمر

سوكيلى وطنمزى دشمنلردن قورومق ايچين تاكرينك تقدير وانسانلرك توقير ايتديكى براستحصار حيات ايله حدود لرده چاربيشان قهرمان عسكرلرمزدن مجروح وخسته اولانلره باقمق، اونلرك مبارك وجودلرنده دشمن سلاحلرينك آچديغى يارالره شفا ويرمك وظيفه سنى بالقان محاربه سنده اولديغى كبى بوبويوك وشانلى حربده ده پك واسع مقياسده ايفا ايده ن عثمانلى هلال احمر جمعيتى بوتون ملتك منت وشكرانى قازانمشدر. هنوز برنوزاد اولان عثمانلى هلال احمرى تأسسندن برى كچن مدت ظرفنده كنديسندن پك اسكى ومنابع وارادات اعتباريله پك زنكين اوروپالى مماثللرينك كوسترمديكى برفعاليتى ابراز ايتمكله ملى قابليتمزك پارلاق وموجب افتخار براورنكى اولمشدر. بوجمعيت آنجق ملتك اعانه سيله ياشايور؛ اونك حيات منبعى هپمزك حتى هركونلك احتياجلرمزدن تصرف ايده رك ويره جكمز كوچوك پارالردر. بونجيب، وطنى وانسانى ياردىمى سوه سوه ياپمق اوزى ايجاب ايده رسه يالكز حظلرمزدن ده كل حتى غدالرمزدن كسه رك ياشاتمغه چاليشمق بزم اك مقدس وظيفه مزدر.

اشياى عسكريه آنونيم تجارت شركتى

اوردو ـ دوناغا پازارى

اركان، امرا و ضابطان هر نوع احتياجاتنى تدارك ايده بيلير.

بويوك كورك تجارتخانه سى

كورجى باشى صالح افندى زاده محمد على و قارداشى

محمود پاشاده عبود افندى خانده نومرو ٤٧ و ٤٨

بك ارغلنده طوقاتليانه قارشوسنده (غالاطه دويه را) فوقنده

ارككلر و قادينلر ايچون اهون، ظريف و متين هر نوع كوركلر بولونور.

توزيع مركزلرى:

«حرب مجموعه سى» اداره خانه سى، باب عالى جاده سنده ٧٧ نومرولو توركيوردى، كتبخانه سى، ثروت فنون مطبعه سيدر

عمومك رغبتنى قازانمش

بكرزاده حاجى امير حسن

تجارتخانه‌سى

اك صاغلام و ظريف هر نوع لاستيكلر ، ياغمورلقلر ، خصوصى ياپديرلمش يرلى معمولاتى آياق قابلرى ، چيزمه‌لر ، كه‌ترلر . عسكرى وملكى سراجيه معمولاتى ، فوطبول طاقمرى .

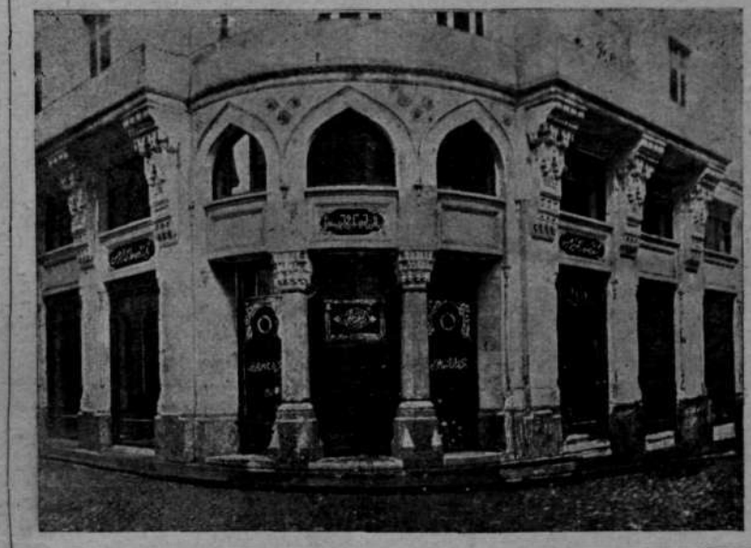

نفيس قوقولى خالص پاكت وصندق چايلرى ، سماورلر ، چاى وچتال وبيچاق ماقمرى ، ثابت قوقولو لوانطه ، قولونيا وال صابونلرى وسائره طوپدن و پراكنده صاتيلير . فيئاتلر اهون ومقطوعدر .
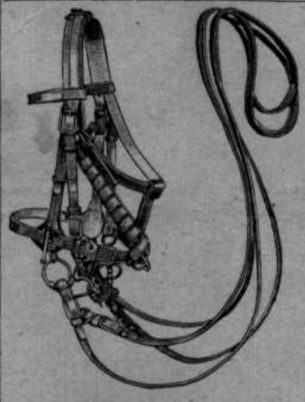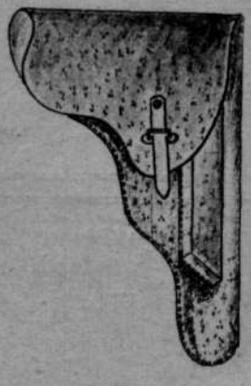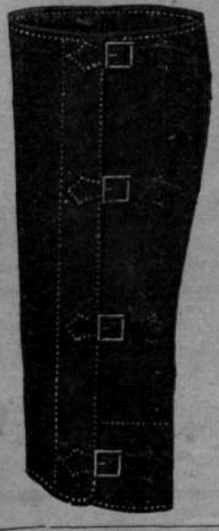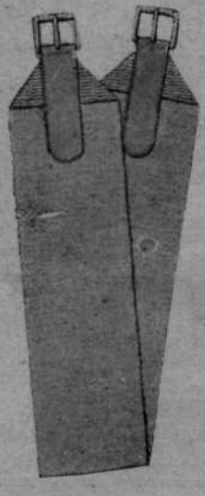
استانبول ـ باغچه قاپى ـ برنجى وقف خان تلفون نومروسى ٤٠